

نسخہ شفاء

بی اللہ مہدوی فر
(عفت علیہ السلام علی دین گاہ پیام نور)

فائزہ کر شاسبی

سرشناسه: مهدوی فر، ولی الله، ۱۳۵۶.

عنوان و نام پدیدآور: نسخه شفاء: روش نوین در آموزش مفاهیم قرآن کریم (کتاب کار) / ولی الله مهدوی فر، فائزه گرشاسبی
مشخصات نشر: تهران: سیمیا هنر، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۳ جلد

شابک: ۲۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۱۳-۵ دوره: ۲۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۱۳-۰۲ جلد ۱:
۲۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۱۳-۰۳ جلد ۲: ۲۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۱۳-۰۴ جلد ۳:

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: قرآن -- مرجع -- راهنمای آموزشی

موضوع: تفاسیر شفاء -- قرن ۱۴ -- راهنمای آموزشی

موضوع: قرآن -- واژه نامه -- مرجع

موضوع: قرآن -- برگزیده ها -- مرجع ها

شناسه افزوده: گرشاسبی، فائزه، ۱۳۵۶

رده بندی کنگره: ۱۳۹۴ ن ۵ م ۹ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۱۰۷

شماره کتابشناسی ملی: ۴۱۲۷۷۷۹

عنوان: نسخه شفاء (جلد ۱)

نویسنده: ولی الله مهدوی فر (عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور) - فائزه گرشاسبی

نوبت چاپ: اول

ویراستار: سمیه سادات آقایی

طراح جلد و صفحه آرا: کامران گنجی

انتشارات: نشر سیمیا هنر

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

هرگونه استفاده و بهره برداری از مطالب این کتاب با ذکر منبع آزاد می باشد.

تلفن تماس: ۰۹۱۹۷۲۳۷۷۲۶

www.PnuBayan.com

PnuBayan@Yahoo.com

- ۱..... مقدمه
- ۲..... پیشینه
- ۳..... ضرورت ها
- ۳..... ویژگیهای این طرح
- ۴..... شیوه کار
- ۶..... نکته پایانی

آیات اعتقادی

- ۸..... آغاز یک دعوت
- ۱۰..... مهندسی خلقت
- ۱۲..... امر بین الامرین
- ۱۴..... جریان تدبیر خالق در زندگی مخلوق
- ۱۶..... دانای مطلق
- ۱۸..... خالق دانا
- ۲۰..... هدف از خلقت
- ۲۲..... تنها معتمد مؤمنان
- ۲۴..... مراحل آفرینش آسمانها و زمین
- ۲۶..... مدیریت الهی
- ۲۸..... اختلاف شب و روز
- ۳۰..... مبدأ آفرینش جن
- ۳۲..... نام فرخنده و پر برکت
- ۳۵..... شرط مهم تعدد زوجات

- ۳۴..... یک روش مدیریتی کاربردی
- ۳۶..... از نشانه های قدرت مطلق
- ۳۸..... از نشانه های قدرت مطلق
- ۴۰..... صاحب مرگ و زندگی
- ۴۲..... قضاء الهی
- ۴۴..... تاریخچه یکتاپرستی
- ۴۶..... همه چیز برای او پدید است
- ۴۸..... اعتقاد مشرکین به توحید در القیت
- ۵۰..... دو ویژگی وحی
- ۵۲..... سیره خدا در تقسیم روزی
- ۵۴..... توجه خداوند به نیازهای جسمی انسان
- ۵۶..... چراغانی بی نظیر
- ۵۸..... نعمت های زمینی
- ۶۰..... دارایی خدایان دروغین
- ۶۲..... دانای مطلق
- ۶۴..... دو ویژگی سنت خدا (فراگیر و ثابت)
- ۶۶..... راه های خداشناسی
- ۶۸..... فطرت اساس توحید
- ۷۰..... منشأ گسترش روزی
- ۷۲..... خواص شب و روز
- ۷۴..... معبودان بی خاصیت
- ۷۶..... تسبیح آگاهانه موجودات

- ۷۸..... ضرورت اندیشیدن در آفرینش
- ۸۰..... ویژگی مدیریت خداوند
- ۸۲..... حاکم حقیقی
- ۸۴..... ضرورت تحقیق در آفرینش
- ۸۶..... مالک مطلق
- ۸۸..... یک دستور صریح اعتقاد
- ۹۰..... شگفتیهای آفرینش زمین
- ۹۲..... همه بنده اویند
- ۹۴..... لطف برای جبران
- ۹۶..... بی خاصیتی معبودان غیر خدا
- ۱۰۷..... محاسبه دو برابری
- ۱۰۹..... دو عامل غفلت مؤمنان
- ۱۱۱..... خطری بزرگ در کمین مؤمنان
- ۱۱۳..... یک عمل نفرت انگیز
- ۹۸..... اراده نافذ
- ۱۰۰..... خدایان مرده و نادان
- ۱۰۲..... هماهنگی فطرت با وحی
- ۱۰۴..... دوره آلزایمر
- ۱۰۶..... هدف از آفرینش زیبایی های زمین
- ۱۰۸..... هدایت، محور آفرینش
- ۱۱۰..... هدایت موجودات از طریق الهام غریزی
- ۱۱۲..... مهندسی داده ها

- ۱۱۴..... یک پیام محبت آمیز
- ۱۱۶..... سرچشمه عوامل طبیعی
- ۱۱۸..... خدایان پراکنده
- ۱۲۰..... لزوم خداباوری در برابر دشمن
- ۱۲۲..... فواید معبودان دروغین!
- ۱۲۴..... فواید معبودان دروغین!
- ۱۲۶..... مالک مرگ و زندگی
- ۱۲۸..... پاسخ به خرافه گویی
- ۱۳۰..... هیچ عذری پذیرفته نمی شود
- ۱۳۲..... برتری قوانین الهی
- ۱۳۴..... عادل مهربان
- ۱۳۶..... گناهی نابخشودنی
- ۱۳۸..... پاک کننده اصلی
- ۱۴۰..... منشأ وجود و عدم
- ۱۴۲..... خاستگاه عزت و بزرگی
- ۱۴۴..... یگانه بی همتا
- ۱۴۶..... خاستگاه عزت و ذلت
- ۱۴۸..... یک راه خداشناسی
- ۱۵۰..... قدرت بی نظیر و بی پایان
- ۱۵۲..... همراه مهربان
- ۱۵۴..... دو نظام معرفتی خداوند
- ۱۵۶..... اولین معلم

- در محضر خدا ۱۵۸
- منشأ بیداری اسلامی ۱۶۰
- اراده دل کندن از گناه ۱۸۰
- دوری مؤمنین از اقتصاد ناسالم ۱۸۲
- استغفار راه تب و ثبات ۱۸۴
- شرط رسیدن به مقام نیکوکاری ۱۸۶
- سه ویژگی نیکوکاران ۱۸۸
- هدفمند بودن شتاب در کارهای نیک ۱۹۰
- ضرورت امانتداری در روزی ۱۶۲
- چرا پند پذیران اندکند؟ ۱۶۴
- یک هشدار دائمی ۱۶۶
- ملازمان همیشگی ۱۶۸
- یک عضو مهم ۱۷۰
- خطرات مرگ ۱۷۲
- ستمکار اصلی ۱۷۴
- همه در مسیر هدایت اند مگر ۱۷۶
- همه چیز در مملوکیت خداست ۱۷۸
- دو عمل دور کننده عذاب ۱۸۰
- اهمیت کیفیت در عبادت ۱۸۲
- عصمت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم ۱۸۴
- هدف از معراج ۱۸۶
- اساس جامعه دین سالار ۱۸۸

- ۱۹۰..... سیمای نبوت
- ۱۹۲..... عظمت رسالت
- ۱۹۴..... نشانه نبوت
- ۱۹۶..... راه انبیاء یکی است
- ۱۹۸..... اعلام آشکار توحید
- ۲۰۰..... هیچ جای تعجب نیست!
- ۲۰۲..... دین برتر
- ۲۰۴..... تنها رسالت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم
- ۲۰۶..... گواه برتر دائمی
- ۲۰۸..... معیار انتخاب رسول
- ۲۱۰..... مسئولیت پیامبر
- ۲۱۲..... راه اثبات محبت به خدا
- ۲۱۴..... یک عادت قدیمی
- ۲۱۶..... آخرین پیامبر
- ۲۱۸..... اصالت خط انبیاء علیهم السلام
- ۲۲۱..... برنامه جامع سلوک
- ۲۲۳..... مصونیت قرآن از همه جهات
- ۲۲۵..... نیکوترین سخن
- ۲۲۷..... یک منطق نیک قرآنی
- ۲۲۹..... یک اعجاز علمی قرآن (زیبایی های زمین)
- ۲۳۱..... زبان فهم قرآن
- ۲۶۲..... هواپرستی دلیل سقوط انسان

- ۲۶۴..... اثبات مصونیت زنان پاکدامن از گناه
- ۲۶۶..... منشأ فخر فروشی
- ۲۳۳..... هدایت، اساس کار قرآن
- ۲۳۵..... قابلیت فهم قرآن برای همه
- ۲۳۷..... غربت یک م جزه
- ۲۳۹..... نعمت عظیم و راسخ
- ۲۴۱..... رویگردانی از هدیه الهی
- ۲۴۳..... مأموریت قرآن
- ۲۴۵..... راه امان ماندن از شر کفار
- ۲۴۷..... اجتماع بی نتیجه
- ۲۴۹..... کارکرد علم واقعی
- ۲۵۱..... روش فهم قرآن
- ۲۵۳..... نسخه ای برای تدبیر
- ۲۵۵..... راه درک اعجاز علمی قرآن
- ۲۵۷..... کتاب برتر
- ۲۵۹..... یک دعوت جاویدان و عجز دسته جمعی
- ۲۶۱..... اقامه حجت
- ۲۶۳..... آغاز تفرقه
- ۲۶۵..... استدلال روشن اساس نصرت پیامبران
- ۲۶۷..... سیره عملی پیامبران
- ۲۶۹..... خاستگاه معجزات
- ۲۷۱..... راه رهایی از غم ها

۲۷۳	هدف اصلی معجزات
۲۷۶	برنامه پیامبران
۲۷۸	راه های اثبات نبوت
۲۸۰	اولویت برنامه های انبیاء
۲۸۲	منشأ اختلاف انجس
۲۸۴	پاسخ به نادانان
۲۸۶	مقام حضرت داوود علیه السلام
۲۸۸	شرایط قضاوت
۲۹۰	مهمترین کارکرد وحی
۲۹۲	مصونیت پیامبران
۲۹۴	روش مدیریتی و تبلیغی حضرت موسی علیه السلام
۲۹۶	نشانه پیامبری
۲۹۸	روش موسی علیه السلام در آغاز مناظره
۳۰۰	عصمت انبیاء علیهم السلام در گفتار و کردار
۳۰۲	معرفی حضرت عیسی علیه السلام
۳۰۴	پرورش مریم سلام الله علیها
۳۰۸	الگوی زنان
۳۱۰	عوامل دور شدن از انبیاء علیهم السلام
۳۱۲	برخورداری همه اقوام از قوانین زندگی
۳۱۴	یک فراخوان مبارک
۳۱۶	جامع ترین عهدنامه
۳۱۸	شرایط ایمان آوردن حقیقی

- ۳۲۰..... آزمایشهای مداوم برای تثبیت ایمان
- ۳۲۲..... سجده نتیجه اوج شناخت
- ۳۲۴..... شرط برخورداری از یک حمایت دائمی
- ۳۲۶..... آفت ایمان
- ۳۲۸..... رشد در سایه منطق
- ۳۳۱..... نشانه بی خردی
- ۳۳۳..... بشارت مؤمنان به یک عمل ماندگار
- ۳۳۵..... پویایی مؤمن در هدایت مردم
- ۳۳۷..... رشد در سایه مطالعه تاریخ
- ۳۳۹..... سرپیچی مبارک
- ۳۴۱..... اساس حکومت صالحان
- ۳۴۳..... ویژگی های متدین واقعی
- ۳۴۵..... شرط بیعت حقیقی
- ۳۴۷..... یقین مؤمنان بر تحقق وعده های خدا و رسول
- ۳۴۹..... دو گام به هدایت
- ۳۵۱..... مخاطبین وحی کیانند؟
- ۳۵۳..... برآیند حسن فاعلی و فعلی
- ۳۵۵..... ابعاد زندگی مؤمن
- ۳۵۷..... ضرورت ارتباط با کارشناسان دینی
- ۳۵۹..... شرط ماندگاری عمل
- ۳۶۱..... شرط تحقق زندگی سالم و آرام
- ۳۶۳..... آرام دلها

- ۳۶۵..... یک نیاز دائمی در زندگی
- ۳۶۷..... زندگی دوستان خدا
- ۳۶۹..... ایمان حقیقی در گرو چیست؟
- ۳۷۱..... راه عبور از فتنه
- ۳۷۴..... روش مناجات با خداوند
- ۳۷۶..... راه خروج از غیبت
- ۳۷۸..... حکم حلّیت
- ۳۸۰..... استمرار آزمایش برای همه امت‌ها
- ۳۸۲..... پیروزی نهایی با کیست؟
- ۳۸۵..... توصیه مهم به مؤمنان
- ۳۸۷..... مرجع حل اختلاف مؤمنان
- ۳۹۰..... قاعده کلی زندگی
- ۳۹۲..... پاداش ویژه خدا
- ۳۹۴..... متعلقات ایمان- مؤمن حقیقی
- ۳۹۶..... توصیه به اتحاد
- ۳۹۸..... مصداق یاری خداوند

مقدمه

"يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ يَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (١٥ و ١٦ مائده)

قرآن نور و کذب آشکارا است که از جانب پروردگار به انسانها هدیه شده تا بوسیله آن خداوند افرادی را که بدنبال رضایت و هستند به راههای سلامت و فلاح رهنمون و آنان را از ظلمات و تاریکی های جهل، شرک و ستم با سوی نور توحید و سعادت جاودانی رهبری و هدایت نماید.

قرآن کریم به عنوان کلام وحی و برای برترین و عمیقترین محتوا که بر زبان یکی از بزرگترین بندگان خاتم الانبیاء صلی الله علیه و آله و سلم وجود مبارکش به عنوان بلند «عصمت» زینت شده است جاری شده است. قرآن تنها کتابی است که می تواند در اعصار مختلف مورد استفاده دانشمندان و پژوهشگران قرار گیرد، و راه هدایت مردم را تمامی سطوح علم و فهم را هموار سازد لیکن در عصر حاضر متاسفانه این ابزار بهره مندی برای عموم را مواص کمتر فراهم شده است که بتوانند به آسانی از دریای بیکران کلام وحی استفاده نمایند، آنچه شاهد مثال را می توان بدان استناد کرد کم شدن مراجعه عموم و حتی خواص به قرآن در اسب سراج سوالات خود در مباحث گوناگون است و انحصار نمودن کارکرد قرآن در چند مورد مانند مجلس ترجمه برای اعزام مسافر و ... که می تواند هشدار برای جامعه اسلامی و مصداق غریت این معجزه عظیم به شمار آید. هرچند فعالیت های گوناگونی در حوزه های قرآنی اعم از قرائت، حفظ و مفاهیم شده است ولی باید اذعان کرد انس با قرآن کریم از طرق مختلف باید منجر به فهم و درک مفاهیم قرآن گردد تا بتواند در تغییر سبک زندگی موثر باشد ولیکن این تغییر در جامعه اسلامیمان در بیشتر موارد کم رنگ مشاهده می شود. از این رو و با توجه به کارهایی که در حوزه مفاهیم انجام شده است که بیشتر کتابهای در دسترس به ترجمه و تفسیر مرتبط هستند تا مفاهیم که نتواسته به معنای

مفاهیم و مفهوم یابی در قرآن کریم در کشور تحقق بیابد برآن شدیم کتابی فراهم سازیم که بر اساس آن عموم مردم بتوانند از آیات قرآن کریم نکته های مورد نظر در ابعاد اخلاقی، اعتقادی، اجتماعی و ... را به آسانی استخراج و درک نمایند به دیگر سخن کتابی است برای تدبیر و تعمق در نکته ها و پیام های قرآن کریم .

پیشینه

از دیرزمان، علماء بر آن بوده اند که با استفاده از روش هایی، مراجعه به قرآن و بهره مندی از آن را تسهیل و دستیابی به مفاهیم را تسریع نمایند، تدوین کتاب های تفسیری و ترجمه های مختلف و مفاهیم و دست بندی موضوعی آیات و... سابقه ای طولانی در فرهنگ دینی دارد..

بزرگان با تالیف و تدوین کتب مختلف در حوزه تفسیر و ترجمه ، مفاهیم ، قرائت و علوم قرآنی در صدد بودند و هستند که روش های جدیدی برای بالا بردن سطح انس مردم با قرآن و مقدمات فهم قرآن فعالیتهایی انجام بدهند که معمولاً کتب کارهای تحقیقی در حوزه قرآن کریم منوط به آگاهی و اطلاعات افراد در گرایش الهیات و یا علوم دینی را می طلبد و غیر گروه های خاص فقط از ترجمه می توانند بهره برداری نمایند که این می تواند به دوری مردم از قرآن بیانجامد . لذا برای تسهیل و تدقیق در دسترسی به مضامین ، پیام ها و مفاهیم قرآن کریم لازم است روشی تنظیم گردد که عموم مردم بتوانند از مفاهیم آن کتاب عنریبی حل مشکلات زندگی خود بهره ببرند.

اما کتابی که به عنوان کتاب الگو، روشها و شیوه های تألیف آن در این کتاب مورد استفاده قرار گرفته است کتاب وزین تفسیر نور است که آیات کریمه قرآن کریم را یک به یک تحلیل و با شیوه ای ابتکاری به استخراج داده ها و تنظیم کلیدواژه ها مبادرت نموده است که محققین را به تمامی نکات استخراج شده از آیات رهنمون شود . این اثر که در سطح وسیعی عرضه شده است از آثار بسیار با اهمیت، مفید و ارزنده است. که نگارنده در آن به مفهوم یابی به صورت ترتیب سوره های قرآن کریم اقدام نموده است که برای عموم مردم می تواند قابل استفاده باشد.

ضرورت ها

بدون شک، پیشینه تلاش دانشمندان مسلمان، نسبت به گسترش عمیق و معارف پرور قرآن کریم در حد و اندازه این مقوله از معارف شیعه نیست .

اما ضروری است بلند همتان ظریف نگر و عالمان برجسته و عمیق اندیش، قرآن را به عنوان مأخذ غنی و زبانی داپدیر در القاء دقیق ترین و ظریفترین معارف و روشهای سبک زندگی به مردم معرفی کرده و با تحقیق و تدبر و تبیین روش مفهوم یابی و بسط آن، ابعاد اندیشه اصیل قرآن کریم در قالب مفاهیم و در دسترس معاصرین به یک فرهنگ تفکیک ناپذیر زندگی مردم تبدیل نمایند.

ترویج و گسترش فرهنگ قرآنی، نیازمند تمهیدات و مقدماتی است که عمده ترین آن به عالمان و دانشمندان، مروجان و گویندگان دینی بازمی گردد، ولی بدان علت که دستیابی به مفاهیم، مضامین و محتوای آیات برای برخی (عامه مردم) مشکل است و مرجع و مأخذ تسهیل کننده ای وجود ندارد، عده کمی از گویندگان و یا نویسندگان، روش های نو در مباحث خود جهت ارائه محتوای آیات استفاده نموده اند که می تواند مسهل فهم تر باشد.

بنابراین اولین قدم برای خروج کلام وحی از غربت، علاوه بر کارهای تفسیر، ترجمه، علوم قرآنی و... ارائه روشی مناسب جهت فهمیدن قرآن با بهره مندی از عقل و فهم آسان است که امروزه مردم بیشتر به کلام مفسرین تکیه نموده است تا به عقول خودشان. که تنها به این کتابی بمنظور تسریع در دستیابی به محتوا و مضامین در دستور کار قرار گرفت تا بتواند آسانی باشد در جهت دستیابی عموم علاقمندان و به مضامین بلند این کتاب آسمانی .

ویژگیهای این طرح

الف: آموزش ترجمه قرآن در مدت زمان کوتاه

ب: آموزش مفاهیم قرآن بدون نیاز به فراگیری قواعد عربی

ج: امکان فعالیت پژوهشی به صورت گروهی (حضوری) و غیر حضوری

د: یادگیری معانی کلمات پر کاربرد و دشوار

ه: حفظ آیات موضوعی بر اساس تقسیم بندی اعتقادی، اخلاق و احکام

شیوه کار

همانگونه که در پیشین آمده، این کتاب سعی کرده است با الگو برداری از شیوه تدوین و تألیف تفسیر نور به تحلیل مفهوم بار برخی آیات با تکیه بر سبک زندگی اسلامی به صورت کتاب کار بپردازد که البته به متد های حال تفاوت هایی وجود دارد که با دقت در شیوه تألیف مشخص می شود اما آنچه می توان به عنوان شیوه کار در این نوشتار بیان کرد به قرار ذیل می باشد:

الف: در وهله اول جهت سهولت دستیابی به موضوع کی آیه یا آیات، عنوان یا مفهوم اصلی را به نام موضوع آورده شده است.

ب: در وهله بعد سعی شده است تا ترجمه روان آیه یا آیات ذکر گردد.

شایان ذکر است در این قسمت که کاری بس دشوار و طاقت فرسا می باشد، سعی شده است با استفاده از ترجمه سلیس و روان و قابل دفاعی استفاده گردد. و غرض از ترجمه آقای محمودیان استفاده شده است.

ج: در وهله بعد و در جهت تسهیل در فهم قرآن به کلمات پر کاربرد و دشوار اشاره شده است که اغلب ترجمه این کلمات از کتاب راغب اصفهانی استخراج شده است.

د: در وهله چهارم اگر چنانچه آیه یا آیاتی دارای سبب نزول و یا شأن نزول و در برخی موارد روایت تفسیری می بود آن سبب را از کتب تفسیری یا حدیثی معتبر استخراج و در این بخش درج شده است. در این کتاب اگر چه سعی شده است به تفاسیر و کتب روایی شیعه و سنی در

حد گسترده ای مراجعه شود (که فهرست آنها در پایان هر صفحه آمده است) اما بیش از سایر کتب مورد استفاده قرار گرفته است: در درجه اول تفاسیر متقن المیزان و مجمع البیان و در وهله بعد تفسیر نور و کتب حدیثی اصول کافی - میزان الحکمه، بحار الانوار و غرر الحکم به غنای این مجموعه افزوده است.

ه: در پایان هر آیه و پس از استخراج درج مقدمات مفهوم یابی سعی شده است آیات مشابه و همانند از نظر معنایی درج گردد.

ز: در این مرحله قرآن پژوه سی ایست. بعد از کسب اطلاعات مقدماتی در مورد آیه نسبت به مفهوم یابی با مشاوره اساتید و یا خبرگان در مراحل اول) اقدام نماید که بعد از مدتی این کار می تواند برای فرد خیلی شیرین بوده و لذت بخشی را در خود حس نماید. قرآن پژوه در این مرحله باید با خواندن مکرر آیات و ترجمه آن نکات و پندهای آیه را استخراج نموده و در شماره هایی که در نظر گرفته شده است بنویسد و اگر در جایی آیه برایش مبهم شد می تواند پیام خود را به صورت سوالی درج نماید. قرآن پژوه باید توجه داشته باشد که مفهوم یابی تفسیر به رای نمی باشد زیرا که تفسیر به رای تحمیل نظر شخصی بر آیات الهی است ولیکن در مفهوم یابی فهم خود از آیات بدون در نظر گرفتن حب و بغض نسبت به تفکر خاصی انجام می گیرد و این روش همان تدبیر در قرآن کریم می باشد که شرط ورود به تدبیر می تواند طهارت قلب و صداقت در بهره مندی از قرآن باشد.

ح: در مرحله آخر قرآن قرآن پژوه باید به جند تفسیر مراجعه نموده و نظرات مفسرین را در خصوص آیات استخراج و در شماره های مندرج در قسمت "مراجعه به متون تفسیری" درج نماید.

نکته پایانی

لازم است از کلیه عزیزانی که در اجرای این نوشتار تلاش و کوشش نموده و می نمایند تشکر ویژه داشته باشیم. و البته ضروری می دانیم در پیشگاه قرآن ناطق حضرت بقیه الله (عج) عذر تقصیر آورده و با شری ندگی اظهار نماییم " يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلَنَّا الضُّرَّ وَجِئْنَا بِبِضَاعِهِ مُزْجَاهٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ " (یوسف ۸۸)

ای عزیز بضاعت ما را بک و بحق قرآن بسیار با بزرگواری از خداوند بخواهید این نوشتار ناچیز را به کرم خود قبول و همه ما را شمول رحمت واسعه خود قرار دارد

www.ketab.ir